

РОЗДІЛ VI. СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

УДК 378.013.42-057.875:379.8

Н. О. Максимовська

Харківська державна академія культури

МОДЕЛЬ АНІМАЦІЙНОЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗІ СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДДЮ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ

У статті презентується модель анімаційної соціально-педагогічної діяльності (АСПД) зі студентською молоддю, яка реалізується на рівні позанавчального простру ВНЗ та у відкритій сфері дозвілля. Мета публікації, що полягає у визначенні теоретичних основ процесу моделювання вказаної діяльності, досягається шляхом визначення провідних стратегічних пріоритетів здійснення АСПД, напрямів діяльності на кожному з підрівнів, методів та форм її реалізації. Особлива увага приділяється завданням активізації традиційних виховних сфер ВНЗ, розбудові позитивного інформаційно-дозвіллевого середовища студентської молоді, підтримки дозвіллевих ініціатив у міському, регіональному, міжнародному просторі.

Ключові слова: соціально-педагогічна діяльність, анімаційний підхід, студентська молодь, сфера дозвілля, соціальна творчість.

Постановка проблеми. У нових соціально-культурних умовах соціально-педагогічна діяльність (СПД) зі студентською молоддю вимагає новітніх підходів, оскільки студентство є провідним соціальним суб'єктом нової доби та від його соціального розвитку залежить розвиток глобальної культури людства. Окрім навчальної діяльності, провідною сферою соціального становлення цієї соціальної групи є дозвіллева діяльність, яка має найбільшу ціннісну спрямованість і найменший ступінь регламентації. Провідним підходом до СПД у сфері дозвілля є анімаційний, оскільки за походженням, розвитком, розгалуженням, специфікою дозволяє створювати підґрунтя для посилення соціальної суб'єктності студентів, уможлиблює участь у процесах активної соціальної взаємодії.

Аналіз актуальних досліджень. Проблеми соціального становлення студентської молоді та соціально-педагогічної діяльності з цією соціальною групою досліджували Ю. Богінська, А. Рижанова, С. Савченко, І. Трубавіна, В. Штифурак. Анімація та анімаційна діяльність стала сферою наукових інтересів Л. Волик, Т. Лесіної, Л. Тарасова, М. Петрової та ін. Однак, анімаційний підхід до СПД зі студентською молоддю у сфері дозвілля не досліджувався вченими.

Мета статті полягає у презентації моделі анімаційної соціально-педагогічної діяльності з урахуванням рівнів її реалізації, мети, напрямів, завдань, методів, форм і засобів здійснення.

Методи дослідження. У процесі отримання результатів було використано методи аналізу наукових фактів, синтезу провідних теоретичних положень, створення ідеальної моделі соціально-педагогічної

діяльності, прогнозування результатів систематизації СПД у середовищі ВНЗ і відкритій сфері дозвілля.

Виклад основного матеріалу. Базисом для побудови моделі АСПД є наукові дослідження провідних учених, які визначають сучасні теоретичні позиції соціальної педагогіки як науки, практичні напрями соціально-виховного перетворення соціальних середовищ локального та глобального рівнів, завдання соціально-педагогічної діяльності з різними соціальними суб'єктами, зокрема студентською молоддю [1; 2; 3; 4]. Зважаємо на те, що анімація – механізм забезпечення соціальної творчості як прояву найвищого рівня соціальності через пряму участь у соціальній взаємодії.

Забезпечення соціальної творчості студентської молоді відбувається шляхом запровадження анімаційної СПД (далі АСПД) на рівні позанавчального простору ВНЗ та у відкритій сфері дозвілля. Поєднує ці рівні єдина мета, яка зумовлює зв'язок цих загальних рівнів. У ВНЗ схарактеризована вище мета (розвиток соціальної творчості) конкретизується через стратегічні пріоритети (удосконалення традиційних виховних сфер ВНЗ для забезпечення розвитку соціальної творчості студентської молоді через сферу дозвілля; розбудова соціально-позитивного інформаційно-дозвіллевого середовища в позанавчальній діяльності для виявлення соціальної суб'єктності; спрямування соціально-позитивної ініціативи студентства на вдосконалення соціально-виховного простору ВНЗ).

Реалізація вказаних пріоритетів відбувається за підрівнями: студент, група (спеціальність), студентство ВНЗ. На кожному з підрівнів відповідно є провідне завдання. По-перше, актуалізація соціально-ціннісного компоненту мотиваційної структури особистості студента, розвиток культури дозвілля студента як складової соціальної культури. Оскільки регулювання діяльності особистості у сфері дозвілля відбувається непримусовими засобами, то основним регулюючим важелем на індивідуальному рівні стає мотивація до здійснення активності на основі ціннісних орієнтацій. Анімаційна СПД надає активного мотивуючого характеру, що перетворює студента на критично мислячого суб'єкта засобами інтелектуального усвідомлення, мистецтва, різних видів творчої активності (інтерактивні форми діяльності з проблем соціального виховання для активу студентів, які зацікавлені в розбудові позанавчальної та дозвіллевої діяльності, а також для всіх бажаючих заходи, що сприяють емоційному сприйняттю дійсності, саморегулюванню, соціальному самовизначенню).

По-друге, інтенсифікація дій, що сприяють прямій участі студентів у соціально-культурних процесах на підґрунті провідних видів позанавчальної діяльності, самоорганізація дозвілля студентської молоді сприяють виявленню громадянської та просоціальної позиції у сфері дозвілля (самоврядування, волонтерство, громадська діяльність, сумісна творчість у різних видах). Вирішення цього завдання сприяє прояву соціальної

суб'єктності у груповій взаємодії у сфері дозвілля в соціально-виховному середовищі ВНЗ. Реалізується шляхом виявлення дозвіллевих вподобань студентів і сприяння реалізації інтересів та здібностей у познавчальній діяльності; об'єднання студентів у групи за інтересами й вироблення ними стратегії та тактики реалізації їх у соціально-позитивному напрямі.

По-третє, активізація анімаційного соціально-виховного середовища ВНЗ для розвитку соціальної творчості. Відбувається через поступову активізацію соціально-виховного середовища ВНЗ на внутрішньому рівні, передбачає реалізацію конкретних цілей: виявлення можливостей ВНЗ для запровадження АСПД (прихованого потенціалу соціальних суб'єктів на внутрішньому рівні виховного простору; перетворення соціальних лідерів на єдину команду активних, заповзятливих ентузіастів, позитивно налаштованих, оптимістично сприймаючих дійсність; використання ресурсів навчання й виховання закладу (мистецтво, науково-інтелектуальні можливості, медіа простір, соціально-культурні комунікації); набуття власного соціально-творчого «обличчя», яке буде упізнаватися серед інших; консолідація зусиль і трансляція соціально-культурного досвіду на зовнішній рівень.

Виконуючи ці провідні завдання, на кожному з підрівнів досягається власний результат, а саме: на рівні студента – соціальна суб'єктна позиція, високий рівень культури дозвілля; на рівні групи та спеціальності – соціальна активність і соціальна відповідальність студентської молоді; на рівні студентства ВНЗ – консолідованість і солідарна участь у познавчальному процесі. У сукупності, результати підрівнів складають загальний результат – готовність до соціальної творчості студентської молоді.

З урахуванням єдності та відкритості соціально-виховного середовища ВНЗ, АСПД переважно реалізується у традиційних виховних сферах, однак їх пріоритетність може змінюватися. Наприклад, у нових умовах інформаційна виховна сфера потребує водночас вдосконалення на рівні з іншими й виокремлення в певний стратегічний пріоритет (що й було зроблено в нашому випадку). Інформаційно-дозвіллевий простір як культурно-комунікаційний осередок у соціально-виховному середовищі ВНЗ відіграє роль новітнього актуального для студентства простору, у якому вдало поєднуються традиції та новації. В інформаційному суспільстві та закладі вищої освіти як осередку підготовки фахівців вищого ґатунку, які засвоюють сучасні знання, особливе значення набуває сучасне інформаційне середовище ВНЗ з усіма його атрибутами. А саме, включає в себе бібліотеку ВНЗ як осередок накопичення й надання інформації, студентський музей як форма соціальної та культурної комунікації, власну медіа продукцію (газета закладу, сайт установи, сторінки кафедр в Інтернет-мережі, рекламні ролики тощо), Інтернет простір (див. рис. 1).

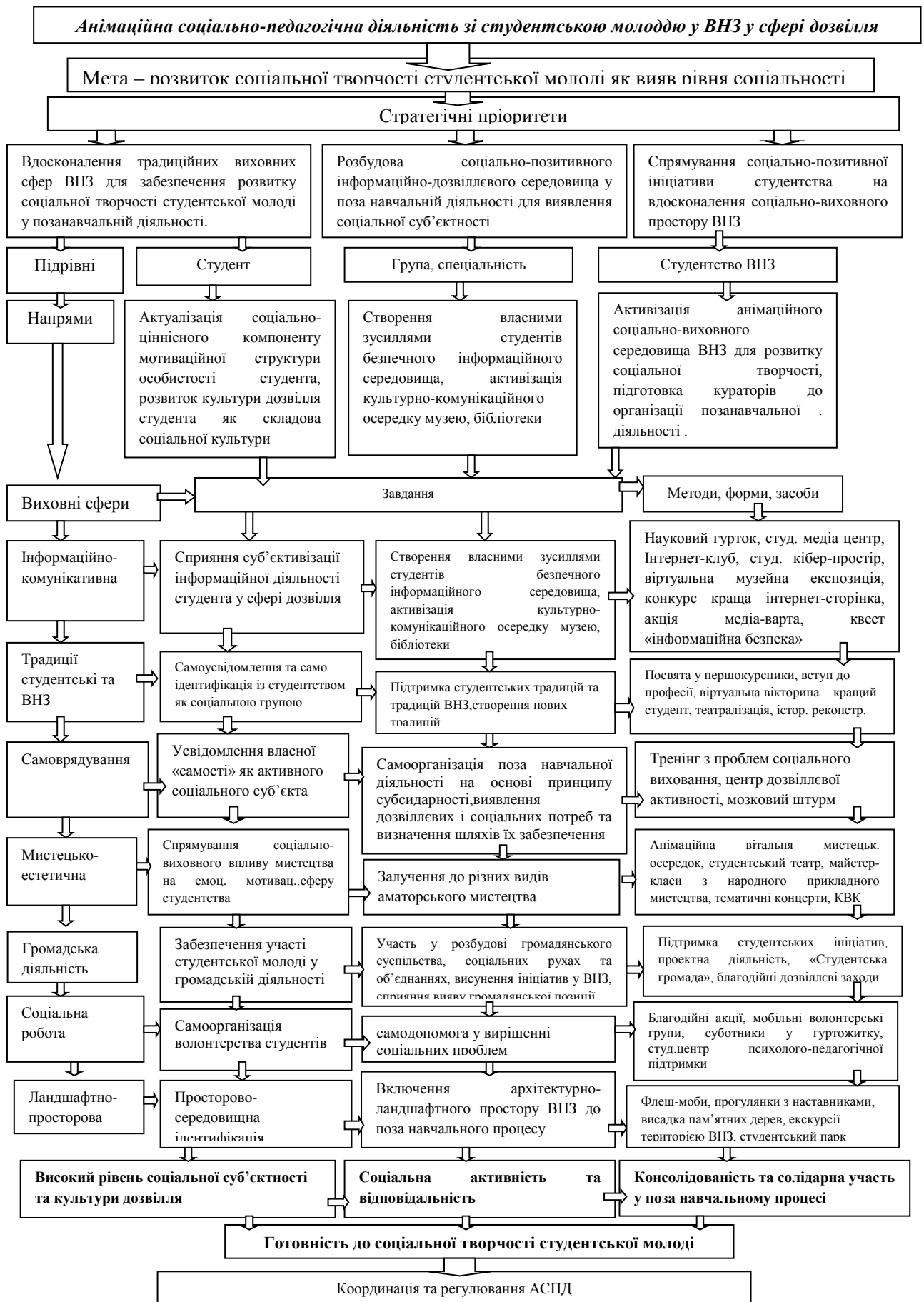

Рис. 1. Структура та зміст анімаційної соціально-педагогічної діяльності зі студентською молоддю у ВНЗ

Традиційно заклади вищої освіти були значимими для функціонування того територіального простору, у якому існували, а студентська молодь складала значний прошарок населення. У сучасних умовах цей простір розширюється відповідно до умов загального соціального середовища, зокрема дозвіллевого, разом із цим посилюється значення студентства як суб'єкта просоціальної дозвіллевої діяльності. В умовах інформаційного суспільства обмежень для цього простору не існує, тобто має бути врахований не тільки територіальний, але й міжнародний та віртуальний простір, у якому здійснюється дозвіллева діяльність студентської молоді (у сукупності – відкрита сфера дозвілля).

Згідно з метою АСПД зі студентською молоддю у відкритій сфері дозвілля, результатом зовнішнього рівня є безпосередня реалізація готовності до соціальної творчості через втілення дозвіллевих ініціатив соціально-позитивного спрямування у відкритому соціально-культурному просторі. Досягнення загальної мети АСПД (розвиток соціальної творчості студентської молоді) на цьому рівні полягає у здійсненні двох стратегічних пріоритетів: висунення та реалізація соціально-позитивних дозвіллевих ініціатив студентською молоддю у відкритому соціально-культурному просторі; участь студентів у вдосконаленні сфери дозвілля та розбудові глобальної культури в інформаційному суспільстві.

Реалізація цих пріоритетів відбувається за основними напрямками діяльності, загальними для всіх зовнішніх підрівнів: налагодження соціального партнерства ВНЗ і закладів сфери дозвілля для реалізації дозвіллевих ініціатив; встановлення регіональних та міжрегіональних культурних і дозвіллевих зв'язків як основи прояву соціальної творчості; участь у діяльності міжнародних асоціацій та об'єднань дозвіллевого спрямування.

Механізмами реалізації АСПД у цих напрямках є взаємодія та партнерство з установами сфери дозвілля, задоволення дозвіллевих потреб студентською молоддю через здійснення соціально-позитивної діяльності поза межами ВНЗ, активна участь у вдосконаленні соціально-виховного спрямування діяльності різних соціальних суб'єктів та інституцій у сфері дозвілля.

Зважаючи на підрівні рівня відкритої сфери дозвілля (міський, регіональний, міжнародний), АСПД здійснюється з урахуванням специфіки дозвіллевої діяльності студентської молоді на рівнях великого міста, регіону, міжнародного простору, оскільки дозвіллеві вподобання сучасної молоді, зокрема студентської, не мають територіальних обмежень. Якщо на внутрішньому рівні здійснення АСПД пріоритетними були виховні сфери в межах позанавчального часу, то у відкритій сфері дозвілля відбувається перетворення активності відповідно до виховних сфер ВНЗ у єдину соціально-позитивно спрямовану дію.

Традиційно для студентів розширення меж сфери дозвілля відбувається в міському просторі, який у сучасних умовах має розгалужену

дозвіллеву інфраструктуру. ВНЗ знаходиться у великому місті, яке є територіальною громадою із власною системою самоврядування, дозвіллевою інфраструктурою, що може відрізнитись у кожному конкретному випадку.

Для реалізації АСПД із метою активізації соціально-виховного потенціалу суттєвого значення набувають центри дозвілля, клуби, музеї, бібліотеки, туристичні об'єкти, паркові комплекси, заклади культурно-мистецької спрямованості (театри, кінотеатри, філармонії, хореографічні студії) тощо. Під час реалізації дозвіллевих ініціатив сфера дозвілля розширюється за участі місцевого самоврядування, громадських організацій, закладів соціального захисту, територіальних центрів, центрів соціальних служб.

Також серед активних дій студентської молоді в місті є співпраця із центрами соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді, у межах якої висувуються ініціативи, що стосуються студентського самоврядування та волонтерства, участь у громадській діяльності через дозвілля. А саме студентські вистави для людей, які знаходяться в скрутних життєвих обставинах (пенітенціарний заклад, геріатричний центр, центр реабілітації для людей з обмеженими можливостями тощо), де акторами є студенти та залучені фахівці за безпосередньої участі тих, для кого ця діяльність проводиться (див. рис. 2).

У цілому, провідною перспективною методичною формою для інтеграції студентських ініціатив є створення єдиного соціально-дозвіллевого кампусу «Місто-ВНЗ», де акумулюються ідеї вдосконалення сфери дозвілля міста та доводяться до реалізації позитивні соціально-дозвіллеві дії. Таким чином, міське дозвіллеве середовище стає простором для реалізації дозвіллевих ініціатив студентської молоді, які стають певною моделлю соціально-творчої дозвіллевої діяльності. Тим самим підтверджується зв'язок рівнів під час реалізації АСПД із студентством.

Наступним підрівнем реалізації АСПД зі студентською молоддю у відкритій сфері дозвілля є регіональний та загальний у межах країни. Відповідно стан дозвіллевого простору доцільно аналізувати із застосуванням регіонального підходу, оскільки історичні, культурні, соціальні особливості суттєво впливають на сферу дозвілля. Її формування та розвиток залежать від демографічних характеристик регіону (загальна кількість мешканців, зайнятість на виробництві, кількість жителів міста й села, вікові характеристики та багато інших), потреб соціальних суб'єктів, традиційних культурних ознак, ступеню розвитку системи місцевого самоврядування, інфраструктури дозвіллевої сфери, її кадрового та методичного забезпечення.

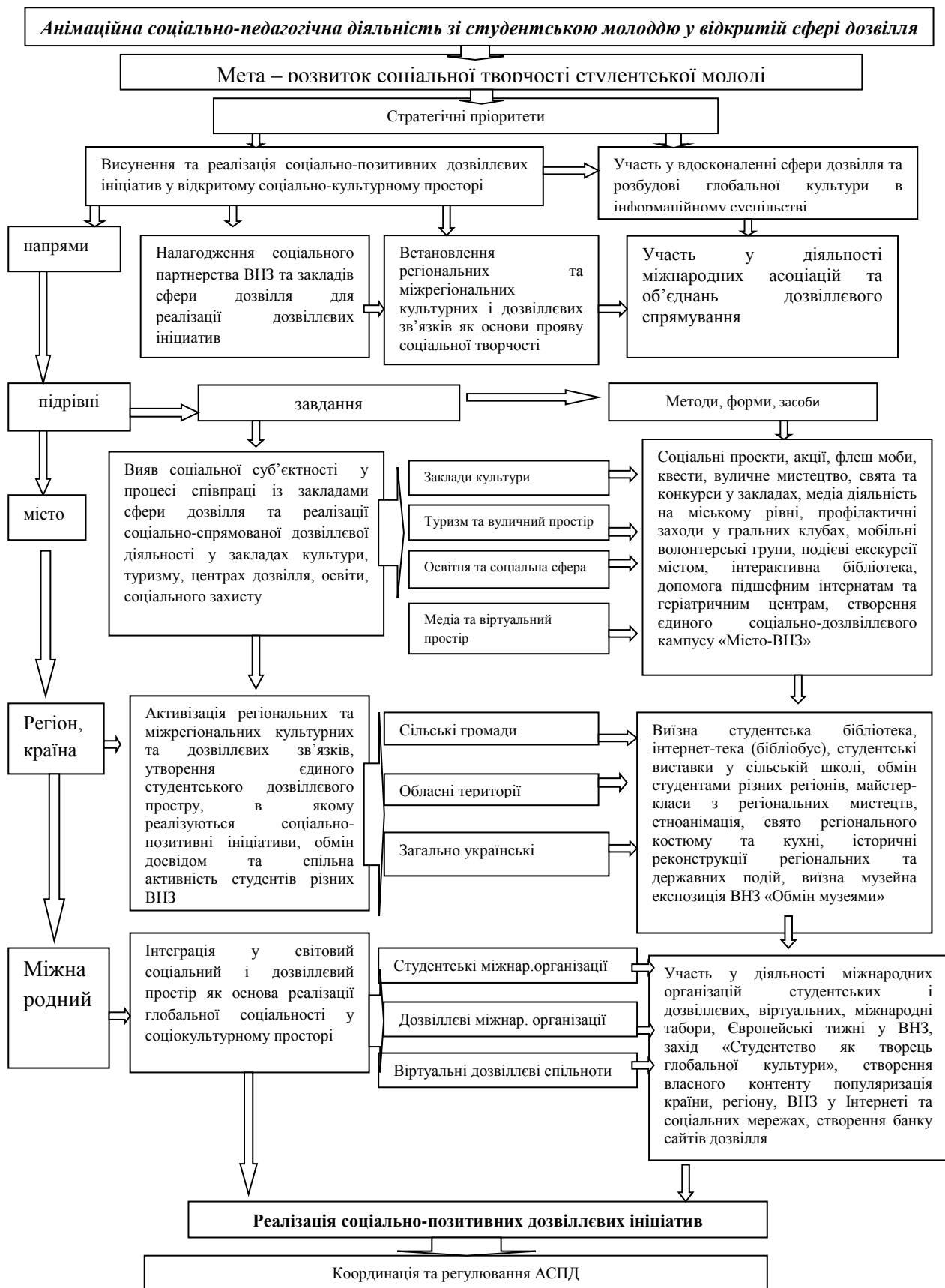

Рис. 2. Структура та зміст анімаційної соціально-педагогічної діяльності зі студентською молоддю у відкритій сфері дозвілля

Оскільки для сфери дозвілля суттєвими є міжрегіональні зв'язки, а у ВНЗ навчаються студенти з інших регіонів, тому саме сфера дозвілля стає засобом непримусової адаптації студентів інших регіонів, взаємообміну культурно-духовними цінностями, через демократичне студентське середовище можуть встановлюватися не тільки міжрегіональні зв'язки, але навіть міжнародні.

Виходячи із зазначеного, для розвитку та реалізації соціальної творчості студентської молоді на цьому рівні соціального простору провідними завданнями є: активізація регіональних і міжрегіональних культурних та дозвіллевих зв'язків, утворення єдиного студентського дозвіллевого простору, у якому реалізуються соціально-позитивні ініціативи, обмін досвідом і спільна активність студентів різних ВНЗ.

Для вирішення завдань цього рівня доцільним є використання таких методів і форм АСПД: виїзна студентська бібліотека (інтернет-тека, бібліобус), експозиція студентського музею (популяризація власного ВНЗ серед сільської молоді та населення), студентські вистави в сільській школі, віртуальна екскурсія, Інтернет-клуб у селі, міжрегіональні ініціативи (моя мала батьківщина). Ефективними будуть обмін студентами різних регіонів, майстер-класи з регіональних мистецтв, етноанімація, свято регіонального костюму та кухні, історичні реконструкції регіональних і державних подій, виїзна музейна експозиція ВНЗ «Обмін музеями».

Таким чином регіональний дозвіллевий простір віддзеркалює взаємозв'язок цінностей історичного, культурного, ментального зв'язку соціальних суб'єктів (різні суб'єкти соціальної взаємодії – село, традиції регіону, обличчя регіону, сільська громада тощо). Дозвіллеві ініціативи стосуються занурення молоді до історії, культури, традицій регіону, інтеграція до регіонального середовища шляхом активної участі в дозвіллевій діяльності. На нашу думку, дозвіллеві ініціативи цього рівня стосуються як удосконалення соціально-виховного спрямування сфери дозвілля регіону, так і встановлення зв'язків між регіонами через дозвіллеві ініціативи, що укріплюватиме не тільки студентські спільноти, але через активу участь студентів сприятиме усталенню ментальних зв'язків між регіонами, що особливо важливе в сучасних умовах для збереження єдності країни.

В умовах розбудови інформаційного суспільства дозвілля студентів у відкритому дозвіллевому просторі розширюється за рахунок міжнародного рівня, взаємодія в якому є і фактором, і результатом, і проявом досягнення мети АСПД – соціальної творчості на глобальному рівні. У сучасних умовах, коли віртуальна альтернатива дає можливість розширити соціально-творчу активність, вона може перетворитися на провідний рівень організації дозвіллевої діяльності студентства, оскільки саме на цьому рівні спостерігається оперативність, новації, можливість адаптації до нових умов розбудови суспільства інформації. Провідним завданням АСПД на цьому рівні

є: інтеграція у світовий соціальний і дозвілєвий простір як основа реалізації глобальної соціальності у соціокультурному просторі для здійснення соціальної творчості на міжнародному рівні. Це завдання виконуватиметься шляхом участі в уже існуючих організаціях і віртуальних спільнотах, популяризації власних соціальних цінностей (які стосуються етносу, традицій, країни, громадської позиції, глобальних проблем і пропозицій їх подолання тощо) та створення власних спільнот із міжнародною участю з виробленням і залученням до соціально-позитивних реальних і віртуальних дозвілєвих дій. До провідних спільнот та об'єднань, участь у яких забезпечується через сферу дозвілля відносимо студентські дозвілєві та громадські організації відповідного спрямування, дозвілєві організації міжнародного рівня, віртуальні дозвілєві спільноти.

До дозвілєвих ініціатив міжнародного рівня відносяться створення власне студентами банку сайтів та електронних посилань, де можна задовольнити соціально позитивні дозвілєві потреби; вироблення та поширення на міжнародному рівні інформації різними мовами й невербальними засобами про країну, регіон, ВНЗ; створення власної (можливо віртуальної) організації з метою добору та реалізації студентських дозвілєвих ініціатив у різних країнах.

Окрім вказаного модель АСПД містить організаційно-управлінський аспект, який складається із суб'єкт-суб'єктного компоненту й координації та регулювання. Увага саме до цього елементу системи зумовлена високим ступенем суб'єктної участі учасників процесу, особливостями саморегулювання дозвілєвої діяльності студентської молоді, а також особливими правилами організації діяльності в позанавчальний час. До суб'єктів АСПД належать студентська молодь, представники самоврядування, активісти студентських громад, викладачі, керівний склад ВНЗ, куратори, заступники деканів, проректор з науково-методичної та виховної роботи, соціальний педагог, співробітники ВНЗ. У відкритій сфері дозвілля: співробітники закладів соціокультурного простору, представники громадських організацій, місцевого самоврядування, співробітники закладів дозвілля, члени дозвілєвих спільнот, зокрема й віртуальних (див. рис. 3).

Суб'єкт-суб'єктний елемент системи АСПД доволі різноплановий, його функціонування має методично забезпечуватися. Особливо це стосується кураторів як безпосередніх представників виховної вертикалі у студентській групі. Інститут кураторства у ВНЗ є провідною ланкою для здійснення позанавчальної діяльності. Куратором має бути педагогічний працівник високої кваліфікації, однак його компетентність у певній галузі знань не гарантує успішність виховної роботи серед студентської молоді, а ще більше соціально-виховної, до якої треба фахівців готувати спеціально. Отже, окрім підвищення соціально-педагогічної компетентності кураторів постає завдання врахування сучасних умов інформаційного суспільства в організації діяльності студентів у вільний час.

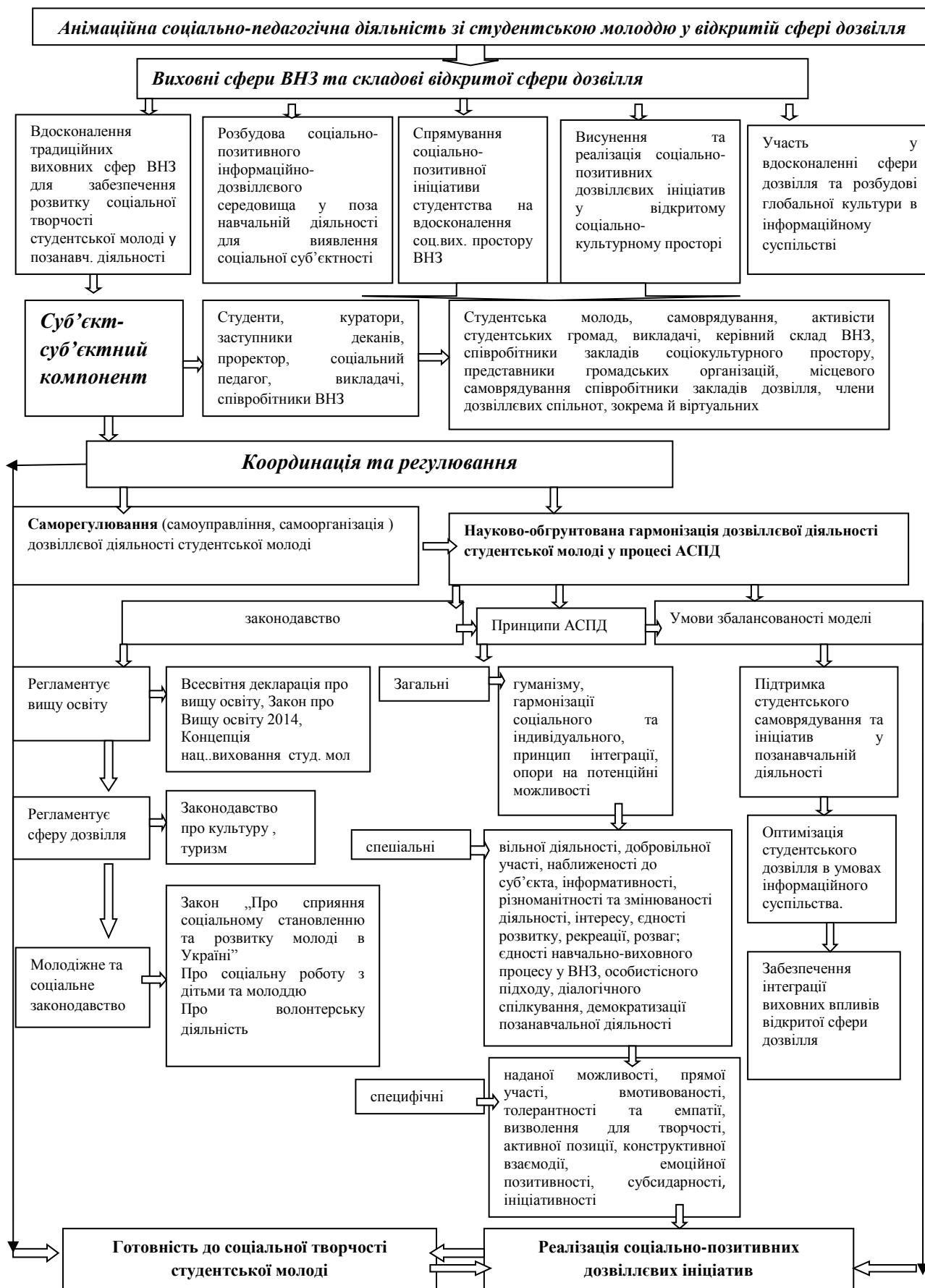

Рис. 3. Організаційно-управлінський рівень моделі анімаційної соціально-педагогічної діяльності зі студентською молоддю у сфері дозвілля

Для ефективного регулювання системи АСПД передбачається застосування комплексу механізмів, які забезпечуватимуть зв'язки в середині системи, зумовлюватимуть взаємини ззовні. До цього елементу відносимо законодавче регулювання, принципи здійснення діяльності та умови збалансованості системи. Комплексне законодавче підґрунтя, яке поєднує в собі законодавче забезпечення системи вищої освіти, сфери дозвілля, молодіжне та соціальне законодавство.

Окрім законодавчого базису, стійкість і рівновага системи АСПД забезпечується застосуванням сукупності принципів, яка складається із керівних положень, що регламентують СПД, а саме інтегруються принципи власне соціально-педагогічної діяльності, анімаційного підходу, сфери дозвілля. Їх, на нашу думку, доцільно розподілити на: загальні соціально-педагогічні (гуманізму, гармонізації соціального та індивідуального, принцип інтеграції, опори на потенційні можливості); спеціальні (сфера дозвілля та система вищої освіти) вільної діяльності, добровільної участі, наближеності до суб'єкта, інформативності, різноманітності та змінюваності діяльності, інтересу, єдності розвитку, рекреації, розваг; єдності навчально-виховного процесу у ВНЗ, особистісного підходу, діалогічного спілкування, демократизації позанавчальної діяльності; специфічні (анімаційний підхід) наданої можливості, прямої участі, вмотивованості, толерантності й емпатії, визволення для творчості, активної позиції, конструктивної взаємодії, емоційної позитивності, субсидарності, ініціативності.

Необхідним для ефективного функціонування моделі є запровадження спеціальних умов, які є ключовими для реалізації АСПД у нашому дослідженні. Перша умова: підтримка студентського самоврядування та ініціатив у позанавчальному процесі. Сформульована умова акцентує на тому, що для студентства самостійна діяльність є знаковою для соціального розвитку, дозволяє виявити соціальну суб'єктність і шляхом участі у позитивній діяльності здійнятися на вищий рівень соціально-ціннісного усвідомлення дійсності. Друга умова: оптимізація дозвілля студентів в умовах інформаційного суспільства. Зміна соціально-культурних умов існування є провідною детермінантою розгляду студентської дозвіллевої діяльності нині та на перспективу. Третя умова: забезпечення інтеграції виховних впливів відкритої сфери дозвілля та соціально-виховного середовища ВНЗ. Активізація й поєднання соціально-виховного впливу значущих закладів та установ дозвіллевого простору для соціального розвитку та соціальної творчості студентської молоді.

Висновки. Таким чином, розроблена модель анімаційної соціально-педагогічної діяльності зі студентської молоді у сфері дозвілля, яка здійснюється на двох провідних рівнях: позанавчальному середовищі ВНЗ та у відкритому дозвіллевому просторі, міста, регіону, країни. Реалізація діяльності на цих рівнях здійснюється відповідно до визначених стратегічних

пріоритетів, які сприяють мотивації студентства до активної участі в соціально-позитивній діяльності. Для реалізації напрямів і завдань добираються відповідні методи, форми діяльності, акцент робиться на новітніх засобах, які набувають поширення в інформаційному суспільстві і складають дозвілєвий інтерес студентської молоді. Модель містить організаційно-управлінський рівень, який забезпечує ефективність регулювання та координації АСПД. На основі моделі розроблятимуться конкретні програми для різних ВНЗ з урахування їх специфіки та дозвілєвих вподобань студентської молоді, що й буде перспективою подальшого дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безпалько О. В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методичні основи : монографія / О. В. Безпалько. – Київ : Науковий світ, 2006. – 363 с.
2. Рижанова А. О. Розвиток соціальної педагогіки в соціокультурному аспекті : автореф. дис. ... докт. пед. наук : спец. 13.00.05 «Соціальна педагогіка» / А. О. Рижанова. – Луганськ, 2005. – 44 с.
3. Савченко С. В. Науково-теоретичні засади соціалізації студентської молоді в позанавчальній діяльності в умовах регіонального освітнього простору : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.05 / С. В. Савченко. – Луганськ, 2004. – 455 с.
4. Харченко С. Я. Соціалізація дітей та молоді в процесі соціально-педагогічної діяльності: теорія і практика : монографія / С. Я. Харченко. – Луганськ : Альма-матер, 2006. – 319 с.
5. Штифурак В. Є. Соціально-педагогічні основи виховної роботи зі студентською молоддю / В. Є. Штифурак. – Вінниця : Видавництво-друкарня «Діло», СПД Данилюк В. Г., 2007. – 568 с.

РЕЗЮМЕ

Максимовская Н. О. Модель анимационной социально-педагогической деятельности со студенческой молодежью в сфере досуга.

В статье представлена модель анимационной социально-педагогической деятельности (АСПД) со студенческой молодежью, которая реализуется на уровне внеучебного пространства ВУЗа и в открытой сфере досуга. Цель публикации, которая состоит в определении теоретических основ процесса моделирования указанной деятельности, достигается путем реализации основных стратегических приоритетов осуществления АСПД, направлений деятельности на каждом из подуровней, методов и форм ее реализации. Особое внимание уделяется задачам активизации традиционных воспитательных сфер ВУЗа, расширению позитивного информационно-досугового пространства студенческой молодежи, поддержке досуговых инициатив в городском, региональном, международном пространстве.

Ключевые слова: социально-педагогическая деятельность, анимационный подход, студенческая молодежь, сфера досуга, социальное творчество.

SUMMARY

Maksymovska N. The Model of Animation Social-Pedagogical Activity with Students in the Sphere of Leisure.

The article presents a model of animation social-pedagogical activity (ASPA) with students, which is implemented at high school's extracurricular space level and in open leisure sphere. The aim of the publication is to define theoretical bases of the process of modeling indicated activity, to achieve through realization of basic strategic priorities of

ASPA's implementation, through direction of activity at every sublevel, the method and form of its realization. Emphasis is made on the tasks to activate high school's traditional educational spheres, to expand the student's positive information-leisure space, to support leisure initiatives in urban, regional and international spaces.

The completion of these major tasks at every sublevel leads to individual results, which are: at the student level – subject's social position, high level of leisure culture; at the group and specialty level – student's social activity and social responsibility; at the high school studenthood level – consolidation and solidary participation in extracurricular process. In conjunction, the results of sublevels compose a general result – student's preparation to social creativity.

The priority tasks of this scientific direction are: to study the student's leisure needs as a leading subject of global culture development in new socio-cultural conditions, diagnosis of the students' social education process and sociality level, adaptability to high school conditions, the risks of social deviations, organization of high school conditions adaptation process for freshmen by involvement into extracurricular activity; procuring of SPA's educational function through self-government activation.

According to the aim of ASPA with the students in open leisure sphere, the result of external level is immediate realization of preparation to social creativity through implementation of socially positively directed leisure initiatives in open social-cultural space. Reaching ASPA's general aim (development of students' social creativity) at this level lies in realization of two strategic priorities: promotion and realization of the students socially positive leisure initiatives in open leisure social-cultural space; students' participation in improvement of leisure sphere and in construction of global culture in information space.

Key words: *social-pedagogical activity, animation approach, student youth, leisure social creativity.*

УДК 373.323

Л. В. Пшенична

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ВИЩА ОСВІТА – ДІЄВИЙ МЕХАНІЗМ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ

У статті розкрито систему вищої освіти як соціального інституту, який специфічними методами реалізує процес соціалізації молодої людини до життя суспільства через навчання та виховання. Для молодої людини вища освіта є ресурсом соціальної мобільності, кар'єрного зростання, вона орієнтує молодь на засвоєння професійних знань, сприяє формуванню мрій, пов'язаних із досягненням життєвого успіху та соціального стану в суспільстві.

Соціалізація особистості продовжується протягом усього життя, а тому важливу роль у цьому процесі відіграють люди, у безпосередній взаємодії з якими проходить її життя: батьки, родичі, однолітки, учителі, лідери молодіжних організацій, школа, університет, армія, ЗМІ, партії, церква.

Молода людина – це особистість, а особистість – це результат соціального становлення особи, який проходить через подолання труднощів і накопичення власного життєвого досвіду. Вища освіта як соціальний інститут відповідає за своєчасну й адекватну підготовку молодої людини до повноцінного функціонування в суспільстві та виступає надзвичайно важливим чинником соціалізації молоді, бо, інвестуючи в особистість, сучасне українське суспільство забезпечує динамічність прогресивних змін в економіці й інших сферах суспільного життя, а значить, вища освіта стає важливим чинником соціальної стабільності та ефективного забезпечення зайнятості населення.